

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 ♦ Tālrunis: 67097200 ♦ Fakss: 67097277 ♦ E-pasts: sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

R ī g ā

21.08.2013.

Nr.157
prot. Nr.(31, 3.p.)

Par akciju sabiedrības „Sadales tīkls” elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu attiecināšanas modeli

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Komisija) 2013.gada 28.jūnijā saņēma akciju sabiedrības „Sadales tīkls”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003857687, juridiskā adrese: Šmerļa iela 1, Rīga, LV-1160 (turpmāk - AS „Sadales tīkls”), 2013.gada 27.jūnija iesniegumu Nr.30VL00-19/379 elektroenerģijas sadales izmaksu attiecināšanas modeļa (turpmāk – izmaksu attiecināšanas modelis) saskaņošanai. Komisija, izvērtējot izmaksu attiecināšanas modeli, lūdza AS „Sadales tīkls” papildināt izmaksu attiecināšanas modeli un, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, 2013.gada 17.jūlijā pagarināja administratīvā akta par AS „Sadales tīkls” izmaksu attiecināšanas modeļa saskaņošanu izdošanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no iesnieguma saņemšanas dienas, tas ir, līdz 2013.gada 29.oktobrim (Komisijas 2013.gada 17.jūlija vēstule Nr.1 – 2.31/2130). 2013.gada 5.augustā un 9.augustā Komisija saņēma AS „Sadales tīkls” iesniegtos precizējumus izmaksu attiecināšanas modelī un papildu informāciju (AS „Sadales tīkls” 2013.gada 2.augusta iesniegums Nr.30VL00-19/435 un 8.augusta iesniegums Nr.30VL00-19/441).

Komisija konstatē:

1. Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 26.panta otrā daļa un 27.panta pirmā daļa paredz, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs kārtoti atsevišķu grāmatvedības uzskaiti katram sabiedriskā pakalpojuma veidam un ka minētā uzskaite kopējā grāmatvedības uzskaitē ir nodalīta. Turklāt arī Elektroenerģijas tirgus likuma 38.panta pirmajā un otrajā daļā ir noteikts, ka sistēmas operators nodala energoapgādes komersanta iekšējo grāmatvedību, sastādot bilanci, peļņas un zaudējumu aprēķinu un naudas plūsmas pārskatu atsevišķi par katru energoapgādes veidu. Grāmatvedība ir nodalāma tādā pašā veidā kā tad, ja katru no šā panta pirmajā daļā minētajām darbībām veiktu atsevišķs, patstāvīgs komersants.

2. Komisijas 2011.gada 15.decembra lēmuma Nr.1/32 „Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk - Metodika) 4.punkts noteic, ka sadales sistēmas operators precīzi un pārskatāmi atspoguļo sadales sistēmas pakalpojuma

izmaksas, iekļaujot tajās tikai ar sadales sistēmas pakalpojumiem saistītos aktīvus un darbības, savukārt Metodikas 5.punkts paredz, ka sadales sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas modeli, un tā pamatprincipus un ieviešanu saskaņo ar Komisiju.

3. Komisijas 2009.gada 11.novembra lēmuma Nr. 1/5 „Noteikumi par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai iesniedzamo informāciju” 29.punktā ir noteikts, ka energoapgādes komersants reizi gadā divu nedēļu laikā pēc Gada pārskatu likumā noteiktā termiņa gada pārskata iesniegšanai Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz Komisijai peļņas vai zaudējumu aprēķinu, bilanci un naudas plūsmas pārskatu atsevišķi par katru sabiedriskā pakalpojuma veidu saskaņā ar energoapgādes komersanta grāmatvedības uzskaites sistēmu, ievērojot Gada pārskatu likuma prasības un ņemot vērā attiecīgos grāmatvedības standartus.

4. Komisija 2007.gada 21.februārī ar lēmumu Nr.28 izsniedza AS „Sadales tīkls” licenci Nr.E13017/1 elektroenerģijas sadales pakalpojumu sniegšanai, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 2007.gada 12.decembra lēmumu Nr.598 un 2009.gada 25.novembra lēmumu Nr.388 (turpmāk – Licence). Licences nosacījumi un prasības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai paredz, ka sadales sistēmas pakalpojumu tarifi tiek noteikti saskaņā ar normatīvajiem aktiem. Licences nosacījumos un prasībās sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai ir iekļauta prasība, ka licences saņēmējs kārtoti atsevišķu grāmatvedības uzskaiti komercdarbībai elektroenerģijas sadalē un šai uzskaitē kopējā grāmatvedības uzskaitē jābūt nodalītai (13.punkts).

5. AS „Sadales tīkls” izmaksu attiecināšanas modeli ir ietverti šādi pamatprincipi:

5.1. izmaksu attiecināšanas modelis paredz AS „Sadales tīkls” ieņēmumu un izmaksu uzskaiti veidot Uzņēmuma resursu plānošanas sistēmā Oracle EBS (turpmāk – URP sistēma), grupējot ieņēmumus un izmaksas pēc funkcionālās organizācijas principa un kontu līmenī, kā arī veikt ieņēmumu un izmaksu attiecināšanu vadības grāmatvedības līmenī;

5.2. ekspluatācijas izmaksu attiecināšana notiek divās komersanta darbības stadijās:

5.2.1. plānošanas jeb darbības prognožu stadijā. Šajā stadijā izmantojamais pamatdokuments ir ieņēmumu un izdevumu budžets un prognoze;

5.2.2. faktisko ieņēmumu un izdevumu attiecināšanas stadijā. Šajā stadijā izmantojamais pamatdokuments ir komersanta gada pārskats un URP sistēmā uzskaitītā informācija;

5.3. URP sistēma nodrošina ieņēmumu un izdevumu uzskaiti sadalījumā pa produktu un pakalpojumu grupām, nodalot elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu ieņēmumus no pārējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem:

5.3.1. ja AS „Sadales tīkls” sniegto pārējās saimnieciskās darbības pakalpojumu izmaksas, kuras tiek nodalītas komersanta grāmatvedības uzskaitē un kuras netiek attiecinātas uz elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojuma sniegšanu, tiek tieši izslēgtas no elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu projekta (turpmāk – tarifu projekts) aprēķina, tad atbilstošie ieņēmumi netiek iekļauti pārējās saimnieciskās darbības ieņēmumos;

5.3.2 ja pārējās saimnieciskās darbības ieņēmumi nepārsniedz 5 % no kopējiem ieņēmumiem, tad no kopējiem ieņēmumiem tie tiek izslēgti, par attiecīgo ieņēmumu summu samazinot saimnieciskās darbības izdevumu posteni „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas”, šādi nodrošinot atbilstošo izmaksu neattiecināšanu uz elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumiem;

5.4. URP sistēmā tiek nodrošināta pamatlīdzekļu uzskaitē un nolietojuma aprēķins saskaņā ar AS „Sadales tīkls” apstiprinātajām pamatlīdzekļu nolietojuma normām un pamatlīdzekļu kategorijām. Aktīvi, kas tiek nomāti no AS „Latvenergo” koncerna valdošā uzņēmuma sadales sistēmas operatora darbībai, (un to nolietojums) tiek nodalīti un uzskaitīti atsevišķi no AS „Sadales tīkls” īpašumā esošiem un uz regulēto aktīvu bāzi attiecināmajiem

aktīviem. Sociālās infrastruktūras aktīvi un nolietojums, kā arī citi uz elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumiem neattiecināmie aktīvi un nolietojums, tiek nodalīti pamatlīdzekļu reģistrā, līdz ar to tos atdalot no elektroenerģijas sadales sistēmas regulējamo aktīvu bāzes;

5.5. pamatlīdzekļi, kas ir iegūti par maksu (pieslēguma maksu), kura saņemta no lietotāja, tiek nodalīti URP sistēmā un netiek iekļauti regulējamo aktīvu bāzes vērtībā, un no tiem neplāno kapitāla atdevi. Nolietojums pamatlīdzekļiem, kuri ir iegūti par pieslēguma maksu, tiek koriģēts pret ieņēmumiem no maksājumiem par pieslēgumiem, kuri sākotnēji tiek atzīti nākamo periodu ieņēmumos un iegrāmatoti kā ieņēmumi visā paredzētajā līgumisko attiecību ar pakalpojuma sniedzēju perioda laikā 20 gados, izmantojot lineāro metodi. Pieslēguma maksa, kura saņemta no lietotāja, netiek koriģēta par efektīvas atļautās slodzes izmantošanas nosacījumiem atbilstošo lietotāju atgūto ieguldīto līdzekļu apmēru;

5.6. ārējo finanšu resursu piesaiste tiek nodrošināta centralizēti AS „Latvenergo” koncerna ietvaros, un nodrošināšanas pakalpojuma cena tiek noteikta saskaņā ar AS „Sadales tīkls” grāmatvedības uzskaites politikas sastāvā apstiprināto „Transfertcenu noteikšanas metodiku”. Aizdevumi, pamatsummas un procentu maksājumi noteikti saskaņā ar savstarpēji noslēgtajām vienošanām ar AS „Latvenergo”. Aizdevumu izņemtās summas, pamatsummu un procentu maksājumi tiek uzskaitīti URP sistēmā;

5.7. uz tarifu projekta aprēķina izmaksām netiek attiecināti sekojoši izdevumi: ilgtermiņa finanšu ieguldījumu vērtības norakstījumi, vekseļa diskonta izdevumi, zaudējumi no valūtas kursa svārstībām, samaksātās soda naudas, izdevumi ziedojumiem, sponsorēšanai, labdarībai;

5.8. nodokļi - nekustamā īpašuma un uzņēmuma ienākuma nodoklis – tarifu projektā tiek aprēķināti saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, AS „Latvenergo” koncerna grāmatvedības politikām un procedūrām un attiecināti uz tarifu aprēķinu atbilstoši šo pakalpojumu normatīvajai peļņai, kas noteikta atbilstoši Komisijas 2013.gada 14.augusta lēmumā Nr.149 „Par kapitāla atdeves likmes noteikšanu akciju sabiedrībai „Sadales tīkls”” noteiktajai kapitāla atdeves likmei;

5.9. savstarpējo darījumu, kas tiek veikti starp AS „Latvenergo” koncerna sabiedrībām, preču un pakalpojumu cenas tiek noteiktas saskaņā ar AS „Sadales tīkls” grāmatvedības uzskaites politikas ietvaros apstiprināto „Transfertcenu noteikšanas metodiku”. Iesniedzot tarifu projektu, tiek pievienotas atšifrētas pakalpojumu aktivitātes un to apjomi. Pakalpojumu, kas nav tehnoloģiski un ekonomiski saistīti ar sadales sistēmas pakalpojumu nodrošināšanu, izmaksas netiek iekļautas tarifu aprēķina izmaksās;

5.10. sadales sistēmas pakalpojumu personāla un sociālo, remonta, pārējās saimnieciskās darbības izmaksu, tai skaitā aktīvu nomas maksas, attiecināšana uz elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tiek veikta, izmantojot vispārējo izmaksu attiecināšanas metodi ABC (*Activity Based Costing*);

5.11. sadales sistēmas pakalpojumu personāla un sociālo, remonta un pārējās saimnieciskās darbības izmaksu attiecināšanai uz sprieguma pakāpēm tiek veiktas šādas darbības:

5.11.1. katra no minētajām izmaksu pozīcijām tiek sadalīta šādās izmaksu grupās: pamatdarbības funkciju izmaksas (bez klientu apkalpošanas), klientu apkalpošanas izmaksas, koppakalpojuma izmaksas (izmaksas, kuras nevar nodalīt atkarībā no lietotāja elektroietaišu pieslēguma vietas sadales sistēmā) un atbalsta funkciju izmaksas;

5.11.2. atbalsta funkciju izmaksās ietilpstošās personāla un sociālās, remonta un pārējās saimnieciskās darbības izmaksas tiek pārdalītas uz šādām izmaksu grupām: pamatdarbības funkciju izmaksas (bez klientu apkalpošanas), klientu apkalpošanas izmaksas un koppakalpojuma izmaksas. Kā izmaksu virzītāju šo izmaksu pozīciju attiecināšanā izmanto „Darbietilpība (darbinieku skaits)”;

5.11.3. pēc atbalsta funkcijas pārdales tiek veikta sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu attiecināšana uz sprieguma pakāpēm, katrai no izdalītajām izmaksu grupām piemērojot savu izmaksu virzītāju;

5.11.4. pamatdarbības funkciju izmaksas (bez klientu apkalpošanas izmaksām) pa sprieguma pakāpēm tiek pārdalītas, pamatojoties uz izmaksu virzītāju „Esošo un tehniski nepieciešamo tīklu aktīvu īpatsvari”. Esošie aktīvi atspoguļo esošo tīkla elektrisko shēmu, kas augstākā sprieguma pakāpē raksturojas ar papildu aktīviem elektroapgādes drošības un nepārtrauktības nodrošināšanai. Tehniski nepieciešamie aktīvi raksturo tīkla elektrisko shēmu pie nosacījuma, ka elektroapgāde jānodrošina lietotājiem, ņemot vērā 0,4kV lietotāju elektroapgādes noteikumus un īpatnības. Esošo un tehniski nepieciešamo aktīvu attiecība tiek izmantota izmaksu virzītāja „Esošo un tehniski nepieciešamo tīklu aktīvu īpatsvari” aprēķinam;

5.11.5. izmaksas, kas ir saistītas ar klientu apkalpošanu, uz sprieguma pakāpēm tiek attiecinātas, izmantojot izmaksu virzītāju „Lietotājiem nodotās elektroenerģijas īpatsvari sprieguma pakāpēs kopējā sadalītās elektroenerģijas apjomā”;

5.11.6. koppelkopalpojuma izmaksas tiek attiecinātas uz sprieguma pakāpēm saskaņā ar Metodikas nosacījumiem - proporcionāli lietotājiem nodotās elektroenerģijas apjomam no katras sprieguma pakāpes;

5.12. pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu pārdale pa sprieguma pakāpēm tiek veikta divos posmos:

5.12.1. AS „Sadales tīkls” 110/6-20kV transformatoros uzstādīto jaudu reizina ar pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu par pārvades jaudas uzturēšanu un attīstīšanu lietotājiem, kuru elektroietaišu piederības robeža ir 110kV kopnes, un pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu par pārvades jaudas uzturēšanu un attīstīšanu lietotājiem, kuru elektroietaišu piederības robeža ir 110/6-20kV transformatoru 6-20kV kopnes. Aprēķina starpību starp abiem reizinājumiem un iegūtās izmaksas attiecina tieši uz sadales sistēmas pakalpojuma augstākās sprieguma pakāpes 6-20kV kopņu tarifa izmaksām;

5.12.2. no kopīgām pārvades sistēmas pakalpojuma izmaksām atņem izmaksas, kuras attiecina tieši uz sadales sistēmas pakalpojuma augstākās sprieguma pakāpes 6-20kV kopņu tarifa izmaksām, pārējo izmaksu pārdalīšanu pa sprieguma pakāpēm veic, izmantojot izmaksu virzītāju „Esošo un tehniski nepieciešamo tīklu aktīvu īpatsvari”;

5.13. kapitāla un nodokļu izmaksas pa sprieguma pakāpēm tiek pārdalītas atbilstoši izmaksu virzītājam „Esošo un tehniski nepieciešamo tīklu aktīvu īpatsvari”;

5.14. zudumu un tehnoloģiskā patēriņa izmaksas katrai sprieguma pakāpei aprēķina atbilstoši sadales sistēmas elektroenerģijas bilancē norādītajiem zudumu un tehnoloģiskā patēriņa apjomiem;

5.15. lietotājiem nodotās elektroenerģijas apjoma prognoze ietver elektroenerģijas apjomu, kuru paredzēts piegādāt lietotājiem, uz kuriem attiecas efektīvas atļautās slodzes izmantošanas nosacījumi, piemērojot sadales sistēmas pakalpojumu diferencēto tarifu ar koeficientu 0,5. Šāda koeficienta piemērošanu nosaka AS „Sadales tīkls” izstrādātā „Kārtība par nosacījumiem efektīvai atļautās slodzes izmantošanai”, kas saskaņota ar Komisijas 2012.gada 15.februāra lēmumu Nr.38;

5.16. nosakot lietotājiem faktiski nodotās elektroenerģijas apjoma novirzi no prognozētā nodotās elektroenerģijas daudzuma, faktiskais elektroenerģijas daudzums tiek koriģēts par elektroenerģijas apjomu, kurš piegādāts lietotājiem, uz kuriem attiecas efektīvas atļautās slodzes izmantošanas nosacījumi, piemērojot sadales sistēmas pakalpojumu diferencēto tarifu ar koeficientu 0,5.

6. Komisijas sēdē piedalījās AS „Sadales tīkls” pārstāvis un sniedza skaidrojumu par izmaksu attiecināšanas modeļa izmaiņām salīdzinājumā ar 2008.gada 26.novembrī ar Komisijas padomes lēmumu Nr.449 „Par akciju sabiedrības „Sadales tīkls” elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu attiecināšanas modeli” saskaņoto izmaksu attiecināšanas modeli.

Komisija secina:

AS „Sadales tīkls” izstrādātais izmaksu attiecināšanas modelis ļauj īstenot likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 26.panta otrās daļas un 27.panta pirmās daļas un Elektroenerģijas tirgus likuma 38.panta pirmās un otrās daļas nosacījumus par atsevišķas iekšējās grāmatvedības uzskaites nodrošināšanu, kā arī atbilst Metodikas 4.punkta prasībām, kas paredz precīzi un pārskatāmi atspoguļot sadales sistēmas pakalpojumu izmaksas, iekļaujot tajās tikai ar sadales sistēmas pakalpojumiem saistītos aktīvus un darbības.

Saskaņā ar Metodikas 4. un 5.punktu un pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1.pantu, 9.panta pirmās daļas 1.punktu un otro daļu, 20.pantu, 26.panta otro daļu un 27.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu un 65.panta trešo daļu,

padome nolemj:

1. Saskaņot AS „Sadales tīkls” iesniegtā izmaksu attiecināšanas modeļa pamatprincipus.
2. Saskaņot izmaksu attiecināšanas modeļa ieviešanu, paredzot AS „Sadales tīkls” uzsākt (turpināt) izmaksu attiecināšanas modeļa piemērošanu no 2013.gada 21.augusta.
3. Ar 2013.gada 21.augustu atcelt Komisijas 2008.gada 26.novembra lēmumu Nr.449 „Par akciju sabiedrības „Sadales tīkls” elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu attiecināšanas modeli”.

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājs

V.Lokenbahs

Ezera 67097247

Oriģināls – 1.eks. (ar vīzām) lietā Administratīvā departamenta Kancelejas un arhīva nodaļā

2.eks. (ar rekvizītiem „paraksts”) Ekonomiskās analīzes departamentā

Kopija – AS „Sadales tīkls”